

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z języka polskiego dla uczniów szkół podstawowych
województwa kujawsko-pomorskiego**

Etap rejonowy – data 28 XI 2015 r.

Kod ucznia: _____

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej i na karcie odpowiedzi swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 8 stron i zawiera 33 zadania. Karta odpowiedzi składa się z 5 stron. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem na karcie odpowiedzi..
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem. Odpowiedzi do zadań otwartych zapisuj w wyznaczonych miejscach.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Na ostatniej stronie karty odpowiedzi znajdziesz miejsce na brudnopis. **Brudnopis nie podlega ocenie.**
9. Pracuj samodzielnie.
10. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs.
11. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **90 minut.**

Tekst I

Rozmowa przy stole potoczyła się normalnie dopiero wtedy, gdy Ida się najadła. Od razu, gdy tylko z sapnięciem satysfakcji odchyliła się na krześle i poklepała po rozkosznie zaokrąglonym brzuchu, obie staruszki jak na komendę zasiadły przy stole i zaczęły się znowu rozmowy na tematy zdrowotne.

Normalka. Dola eskulapa. Doktor Ida Pałys już dawno przywykła do tego, że na wczasach, spotkaniach towarzyskich lub nawet w operze musi stawiać diagnozy i udzielać bezpłatnych porad medycznych, a niekiedy nawet, w pełnej gali wieczorowej, oglądać ludzkie migdałki. Pocieszała się jedynie myślą, że najbliższa koleżanka z przychodni ma gorzej: była stomatologiem. O ile Idzie pokazywano także i uszy, koleżance wyłącznie rozdziawiano się przed nosem „na każdym miejscu i o każdej dobie”, demonstrując stosowne ubytki czy wręcz ropy dziąseł lub przyzębia.

Załomotały drewniaki i oto wpadła z dworu zamaszysta Dorota, ubrana w swoją jedyną sukienkę i korale, meldując, że kurczaki już spakowała jajka też, a teraz bierze kobyłkę i jedzie do sklepu. Chciała też wiedzieć, jak się Ida czuje i czy Ignas jeszcze śpi.

- Ja lepiej, on - jak zabity - odparła Ida. - Wrzuciłam mu wczoraj tabletkę nasenną do wapna.

Na te słowa Dorota klasnęła w ręce i dostała ataku śmiechu, a doktor Ida Pałys śmiała się też, nie wiedząc, dlaczego tak zaraźliwa była ta radość życia. Patrzyła z przyjemnością na opaloną, rumianą buzię, która miała w wyrazie tyle energii i wdzięku, że wystarczyłoby tego na dziesięć normalnych nastolatek. Jakimś cudem Dorota nie uległa powszechnej modzie na ospałe naburmuszenie, czy wręcz cyniczne grymasy. Ta dziewczyna od rana do nocy całą sobą przekazuje wiadomość, że dobrze się jej żyje na tym pięknym świecie i że życie jest pełne codziennych, wciąż nowych nadziei.

- I do tego pracowała! - powiedziała z podziwem na głos, gdy dziewczyna wybiegła, zabierając z sobą rozmach, blask i żywiołowość. Wprost czuło się ten ubytek, jakby nagle zgasło światło.

- Jak panie to robią? - spytała. - Mojej Łusi nie mogę zagnać do naczyń, a Wasza Dorota zmywa sama nieproszona.

Zdziwiła się, kiedy obie staruszki się roześmiały.

- Bo to my jesteśmy u niej - wyjaśniła babcia Andzia.

A ponieważ Ida nie rozumiała, Wiktoryna wyjaśniła, że dom wraz z przyległymi budynkami i gruntem (dwa hektary pól, pół hektara łąki do jeziora i kawał lasu aż do cmentarza) - to majątek Doroty.

[...]

Dorota cmoknęła i skróciwszy wodze, przynagliła Kobyłkę. Wolałaby załatwić sprawę szybko - oskubane, wypatroszone i schłodzone kurczaki tkwiły, rzecz jasna, w torbie termicznej, pod ławeczką, ale na pewno dobrze im nie robi ta forma transportu, i to w taki skwar. Kobyłka uprzejmie przyspieszyła kroku. Za krzyżówką zjechały z miękkiego asfaltu i zanurzyły się na trzy kilometry w las. Tu dopiero było gorąco! Upał zatrzymał się w bezruchu pomiędzy sosnami, oszałamiająco pachniało żywicą. Miękki popielaty kurz unosił się spod kopyt i kół i wędrował wolno w górę, ujawniając niewidzialne zazwyczaj konstrukcje przestrzenne, złożone z pasów blasku oraz cienia. Dorota zagapiła się na nie, zastanawiając się, czego to jeszcze zazwyczaj nie widać; obserwacje, a za nimi wnioski, zaczęły się mnożyć w jej głowie, kończąc się jak zwykle ogólnym zachwytem nad Dzielem Stworzenia. Ten zachwyt był głównym powodem jej wyboru: przyroda! To ją właśnie interesowało. Dlatego chciała koniecznie się uczyć w tym właśnie liceum. Miała nadzieję, że dowie się więcej, jak najwięcej o cudzie życia, który obserwować mogła na co dzień, gdziekolwiek spojrzeła. Żeby nie czuć się jak zabląkana w tym Sezamie pełnym

niezliczonych skarbów, o których nie tylko nic nie wie, ale których nawet nie umiałaby nazwać! Kobyłka, jakby słysząc jej myśli, prychnęła z dobrotliwą kpina: ona nic nie musiała wiedzieć, sama była jednym z tych cudów.

Fragment książki Małgorzaty Musierowicz pt. "Wnuczka do orzechów"

Zadania do tekstu I

1. Wskaż niezgodne z tekstem zakończenie zdania. (0-1p.)
Powyższy tekst
  - A. opowiada o niezwykłych wydarzeniach.
  - B. opisuje piękno przyrody.
  - C. opowiada o realnych zdarzeniach.
  - D. przedstawia przeżycia bohatera.

2. Z którą z bohaterek pojawiających się we fragmencie tekstu należy łączyć tytuł książki „Wnuczka do orzechów”? (0-1p.)
  - A. Ida.
  - B. Łusia.
  - C. Dorota.
  - D. Andzia.

3. Nadaj tytuł II akapitowi tekstu. (0-1p.)

4. Jaką funkcję pełni cudzysłów w II akapicie tekstu? (0-1p.)

5. Ida Pałys jest (0-1p.)
  - A. okulistą.
  - B. laryngologiem.
  - C. stomatologiem.
  - D. reumatologiem.

6. Wybierz określenie, które najtrafniej charakteryzuje Idę Pałys. (0-1p.)
  - A. Bezinteresowność.
  - B. Poświęcenie.
  - C. Dobra obserwatorka.
  - D. Wszystkie odpowiedzi są poprawne.

7. Jak była ubrana Dorota? Podaj wszystkie informacje. (0-1p.)

8. Wyjaśnij w dwóch zdaniach, jak rozumiesz stwierdzenie *Dorota nie uległa powszechnej modzie na ospałe naburmuszenie*. (0 – 2)

9. Dlaczego, zdaniem starszych pań, Dorota była taka chętna do pracy w domu? (0-1p.)
  - A. Była właścicielką gospodarstwa.
  - B. Lubiła prace domowe.
  - C. Chciała się opiekować rodziną.
  - D. Była odpowiedzialna.

10. Dorota chciała jak najszybciej być w sklepie, ponieważ (0-1p.)
A. nie lubiła być długo poza domem.
B. zależało jej na sprzedaniu kurczaków.
C. było bardzo gorąco.
D. obawiała się, że taka forma transportu nie służy kurczakom.
11. Dlaczego Dorota chciała zgłębiać tajemnice przyrody? Wybierz z tekstu odpowiedni cytat. (0-1p.)
12. Jak rozumiesz określenie *Sezam pełen niezliczonych skarbów* w kontekście tego fragmentu tekstu? Udziel odpowiedzi w formie zdania złożonego podrzędnie. (0 – 2p.)
13. Sposób prowadzenia narracji wskazuje na to, że utwór, z którego pochodzi przytoczony fragment, to (0-1p.)
A. pamiętnik.
B. dziennik.
C. powieść.
D. sprawozdanie.
14. Wskaż wszystkie poprawne określenia dotyczące narratora fragmentu książki M. Musierowicz. (0-1p.)
A. Trzecioosobowy.
B. Pierwszoosobowy.
C. Wszechwiedzący.
D. Świadek wydarzeń.

Tekst II

Pochwalone niech będą ptaki K. I. Galczyński

Pochwalone niech będą ptaki
i słońce, co im nóżki złoci,
pochwalona chwila odwagi
i zwątpienie w labiryntach samotności.

Pochwalone szpadel i pióro,
pochwalona sytość i głód,
i księżyc jak Szopen za chmurą,
i noc jak skrypt Jego nut.

Pochwalone także pyszne zdrowie,
i choroba, co uczy pokory,
i jednak mucha i człowiek,
i jednak sady i ugory.
(...)

A także pochwalony komiczny zajęć
i jabłko, co się rumieni,
a nawet tacy jak ja, co składają

kiepskie wiersze na temat jesieni.
(...)

Zadania do tekstu II

15. Tematem wiersza jest (0-1p.)
A. samotność.
B. życie.
C. miłość.
D. dorastanie.
16. Wiersz jest hymnem pochwalnym na cześć (0-1p.)
A. poezji.
B. muzyki.
C. przyrody.
D. wszystkie odpowiedzi są poprawne.
17. Podmiot liryczny ujawnia się w zwrotce (0-1p.)
A. 1
B. 2
C. 3
D. 4.
18. Podmiot liryczny o swojej twórczości mówi w sposób (0-1p.)
A. obraźliwy.
B. obojętny.
C. krytyczny.
D. lekceważący.
19. Zastosowany w wierszu zwrot *Jabłko, co się rumieni* to (0-1p.)
A. uosobienie.
B. ożywienie.
C. epitet.
D. porównanie.
20. Wiersz jest zbudowany na zasadzie (0-1p.)
A. porównania.
B. kontrastu.
C. zaprzeczenia.
D. podobieństwa.
21. Powtórzony w wierszu wyraz *pochwalone* (0-1p.)
A. wyraża uczucia podmiotu lirycznego.
B. nadaje wierszowi charakter modlitwy.
C. podkreśla różne przejawy życia.
D. wszystkie odpowiedzi są poprawne.
22. Oceń prawdziwość poniższych zdań. Wpisz **P**, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub **F**, jeśli jest fałszywe. (0-1p.)

Lp.	Zdania	P/F
1.	Utwór K.I. Gałczyńskiego należy do liryki.	
2.	Utwór K.I. Gałczyńskiego jest wierszem białym.	
3.	Bezpośredni zwrot do adresata znajduje się w trzeciej zwrotce.	
4.	Określenie „kiepskie wiersze” ma wydźwięk ironiczny.	

23. W wierszu K.I. Gałczyńskiego zostały wymienione smutne przejawy życia człowieka. Wymień dwa z nich i odpowiedz, w jakim celu poeta je przywołał. (0 – 2p.)

24. W mitologii greckiej bogini całej żyjącej przyrody to (0-1p.)

- A. Atena.
- B. Afrodyta.
- C. Demeter.
- D. Persefona.

25. Herakles nauczył się najwięcej od (0-1p.)

- A. Amfitriona.
- B. Zeusa.
- C. Erysteusa.
- D. Demeter.

26. Kto był ojcem Pandory? (0-1p.)

- A. Zeus.
- B. Hades.
- C. Posejdon.
- D. Hefajstos.

27. Ojczyzna Dedala to (0-1p.)

- A. Sycylia.
- B. Ateny.
- C. Kreta.
- D. Itaka.

28. W mitologii wiele jest historii mówiących o niedoli dzieci sławnych rodziców. Uzupełnij tabelę i wyjaśnij, o jakiego bohatera chodzi. (0-1p.)

informacje o niezwykłym dzieciństwie	imię bohatera
Rodzice ogłosili wieść o jego śmierci i ukryli go w pieczarze centaura Chejrona.	
Oddano go na wychowanie pasterzom, ponieważ uznano, że stanowi zagrożenie dla rodzinnego miasta.	
Zgodnie z wolą bogów postanowiono uczynić z niej ofiarę, dzięki której miały zacząć wiać przychylne Grekom, płynącym do Troi,	

wiatry.	
---------	--

29. Uzupełnij tabelę. Dodaj imiona bohaterów lub nazwij miejsca, które są z nimi związane. (0 – 2 p.)

Bohater	miejsce
Demeter	
	Korynt
Minos	
	Kaukaz
Ikar	

30. Wiele zwrotów z mitologii trafiło do języka potocznego i ma znaczenie przenośne. Objasnij znaczenie podanych związków frazeologicznych. (0 – 2 p.)

związek frazeologiczny	objaśnienie
złote runo	
ikarowe loty	
jabłko niezgody	
nić Ariadny	

31. W wielu mitach utrwalone zostały wzory ludzkich postaw, dążeń i zachowań. Oceń prawdziwość podanych zdań. Wpisz **P**, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub **F** - jeśli jest fałszywe. (0 – 1 p.)

informacje o bohaterze	P/F
Dedal jest symbolem człowieka rozważnego, doświadczonego, uosabiającego tęsknotę za ojczyzną.	
Odyseusz jest symbolem hartu ducha i wytrwałości.	
Herakles jest symbolem marzycielstwa i odwagi, to typ idealisty.	
Ikar jest symbolem egoisty, skupionego na własnych potrzebach.	

- 32. Mit to** (0-1p.)
- A. fantastyczna opowieść o nadnaturalnych postaciach i zjawiskach, zawierająca często naukę moralną, zazwyczaj ukazuje zwycięstwo dobra nad złem.
  - B. opowieść fantastyczna z życia świętych, bohaterów; także opowieść o dziejach miast, bohaterów, ukazująca wydarzenia historyczne, łącząca prawdę z elementami fantastyki.
  - C. opowieść o początkach świata, bogach i bohaterach, wyjaśniająca pochodzenie zjawisk przyrody.
  - D. utwór, który za pomocą prostego przykładu przekazuje jakąś prawdę o otaczającym świecie.

33. *No pewnie, że wszystko jest po coś. Przykrości także! I niepowodzenia. A może one są po to, żeby nas czegoś nauczyć?* Małgorzata Musierowicz

Opowiedz historię, która będzie ilustracją tego cytatu. Wzbogać swoje opowiadanie opisami przyrody i stwórz ciekawych bohaterów.

Twoje wypracowanie powinno zająć co najmniej połowę przeznaczonych na to miejsca.

(0 – 15 p.)

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z języka polskiego dla uczniów szkół podstawowych
województwa kujawsko-pomorskiego**

**Etap rejonowy – data 28 XI 2015 r.
Karta odpowiedzi**

Kod ucznia: _____

Wynik: _____ / 52pkt.

Zadania zamknięte

Nr zadania	1	2	5	6	9	10	13	14	15	16	17	18	19
Poprawna odpowiedź													

Nr zadania	20	21	24	25	26	27	32	
Poprawna odpowiedź								

Zadania otwarte

3. ....
4. ....
.....
.....
7. ....
.....
8. ....
.....
.....
11. ....
.....
.....
12. ....
.....
.....

22.

Lp.	Zdania	
1.	Utwór K.I. Gałczyńskiego należy do liryki.	
2.	Utwór K.I. Gałczyńskiego jest wierszem białym.	
3.	Bezpośredni zwrot do adresata znajduje się w trzeciej zwrotce.	
4.	Określenie „kiepskie wiersze” ma wydźwięk ironiczny.	

23. ....
 .....
 .....
 .....

28.

Informacje o niezwykłym dzieciństwie	imię bohatera
Rodzice rozgłosili wieść o jego śmierci i ukryli go w pieczarze centaura Chejrona.	
Oddano go na wychowanie pasterzom, ponieważ uznano, że stanowi zagrożenie dla rodzinnego miasta.	
Zgodnie z wolą bogów postanowiono uczynić z niej ofiarę, dzięki której miały zacząć wiać przychylne Grekom, płynącym do Troi, wiatry.	

29.

bohater	miejsce
Demeter	
	Korynt
Minos	
	Kaukaz
Ikar	

